

Publiekssamenvatting maandanalyse geurhinder IJmondregio

Maart 2021

Introductie

De provincie Noord-Holland, Tata Steel en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) willen beter inzicht krijgen in de geuren en hun bronnen die overlast geven in de IJmondregio. Daarvoor delen de provincie en Tata Steel een deel van hun eNose-netwerk met elkaar om zo meer gegevens te hebben. Met de hiermee verkregen grotere dataset proberen wij te onderzoeken of er een relatie te vinden is tussen de binnengekomen klachten en de signalen van de eNoses. Deze samenwerking is een pilot voor de duur van één jaar. De samenwerking is op 1 mei 2020 ondertekend door de provincie Noord-Holland en Tata Steel.

Wat gaan we doen met de kennis?

Met de analyses willen we bronnen van geurhinder opsporen en onder welke omstandigheden die tot klachten leiden. Met deze informatie kan gezocht worden naar oplossingen om de hinder te verminderen. Ook willen we monitoren of bepaalde bronnen onevenredig veel klachten veroorzaken.

Oplossingen kunnen bijvoorbeeld aanpassingen zijn in de werkwijze van productieprocessen of het tijdelijk staken van werkzaamheden tijdens ongunstige weersomstandigheden.

Wat is een eNose?

De eNose is een meetinstrument met daarin vier sensoren die veranderingen in de samenstelling van de lucht waarnemen. In veel industriële omgevingen kunnen allerlei (chemische) stoffen in de lucht vrijkomen tijdens reguliere werkzaamheden en bij incidenten. Deze emissies zijn in beeld te brengen door de inzet van eNoses, elektronische neuzen. De eNoses signaleren geen specifieke stoffen, maar veranderingen in de samenstelling van de buitenlucht.

Waar bestaat het netwerk uit?

Op dit moment heeft het project een eNose-netwerk, bestaande uit 33 vaste eNoses (8 van Tata Steel, 25 van de provincie Noord-Holland), vier windvanen en een weerstation voor het bepalen van windrichting en -snelheid. Het bedrijf Comon Invent levert en beheert de eNoses. Comon Invent en Tata Steel doen in samenspraak met de ODNZKG de analyse van binnengekomen klachten.

Analyse maart 2021

Dit maandverslag geeft een overzicht van de klachten die zijn binnengekomen en de analyse van de belangrijkste alarmeringen van eNoses in de IJmondregio in de maand maart 2021.

Rapportages

Maandelijkse openbare rapportages geven de resultaten van de analyses van de eNose-data en de binnengekomen klachten. Openbare kwartaalrapportages gaan in op de trends in de analyse.

Klachtenoverzicht

In de maand maart 2021 zijn via Tata Steel, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) en burgerinitiatief Stofmelder in totaal 213 klachten ontvangen. De drie dagen met het grootste aantal klachten (top-3 klachtendagen) in de maand maart 2021 zijn (zie tabel 1):

- 1) 23 maart: 24 klachten;
- 2) 30 maart: 21 klachten;
- 3) 26 maart: 19 klachten.

Tabel 1: Top 3 klachtendagen.

Aantal klachten	Datum	Locaties waar de klachten vandaan kwamen	Windrichting	Mogelijke bronnen
24	23-03-2021	Wijk aan Zee (21), Heemskerk (2), Beverwijk (1)	Draaiend van zuidwest naar noord naar west	KGF2 (24)
21	30-03-2021	Wijk aan Zee (13), IJmuiden (7), Heemskerk (1)	Zuidwest	Harsco (10), OSF2 (6), Niet te duiden (4), KGF2 (1)
19	26-03-2021	Wijk aan Zee (14), Beverwijk (3), Heemskerk (1), Castricum (1)	Zuidwest	KGF2 (14), OSF2 (2), Niet Tata (2), KGF1 (1)

De klachten kwamen op alle drie de dagen met name uit Wijk aan Zee. Daarna kwamen de meeste klachten uit IJmuiden en Beverwijk. De data voor de verzamelde klachten zijn aangeleverd door Tata Steel en komen overeen met de klachten die de OD NZKG eveneens heeft binnengekregen.

Tabel 2: Overzicht aantal klachten per woonplaats.

Woonplaats	Aantal klachten
Wijk aan Zee	96
Beverwijk	54
IJmuiden	34
Heemskerk	15
Haarlem	3
Santpoort-Noord	3
Castricum	2
Akersloot	2

Bloemendaal	2
Overige	2
Totaal	213

Om de mogelijke bron van de ervaren geurhinder te bepalen, kijkt Comon Invent naar de eNoseregistraties, de binnengekomen klachten en de windrichting. De analyses die Comon Invent uitvoert om de mogelijke bron te herleiden, onderzoeken zij verder met gebruik van de data van Tata Steels eigen eNoses (die op het Tata-terrein staan).

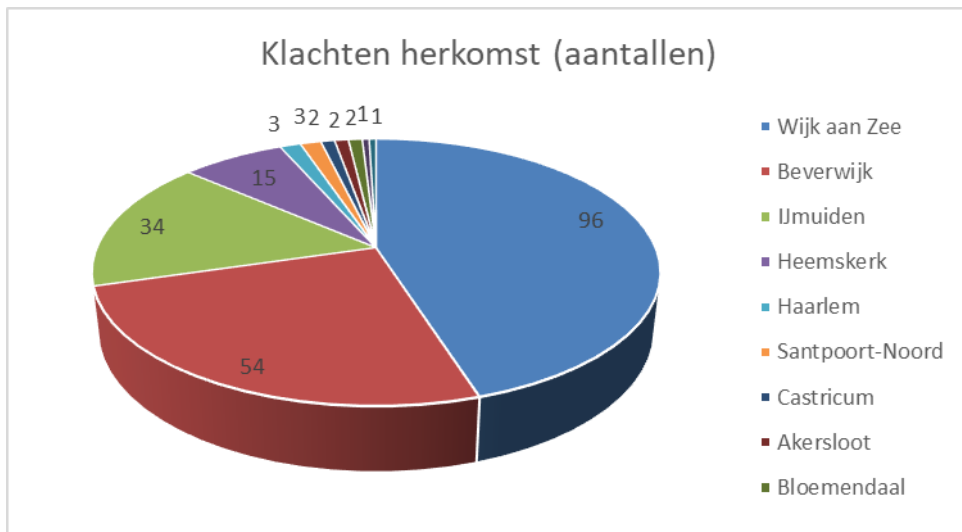
De analyse duidt op Kookgasfabriek 2, batterijen, de mogelijke bron voor de meeste in maart ingediende klachten. Daarnaast waren er ook een aantal klachten die konden worden herleid naar Oxystaalfabriek 2, Harsco, Kookgasfabriek 1, batterijen en Koudbandwalserij 2, beitsbaan.

Daarnaast zijn er op 28 maart 2021 ook nog klachten binnengekomen die gerelateerd konden worden aan een incident bij Kookgasfabriek 2, waar brand ontstond in een transportband.

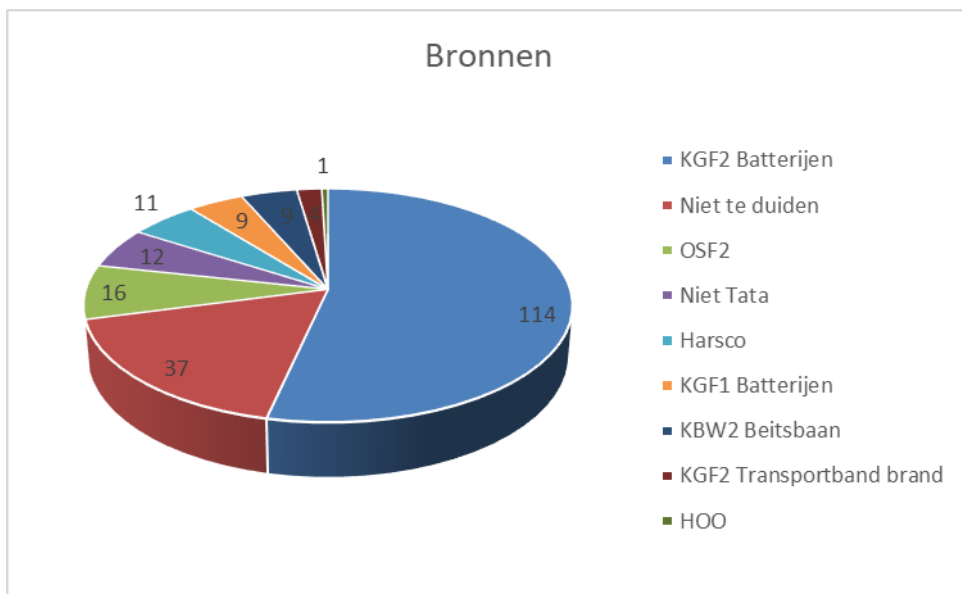
Tabel 3 geeft een overzicht van vermoedelijke bron van de geurhinder van de binnengekomen klachten. De herkomst van de klachten en de mogelijke bronnen van geurhinder zijn ook verhoudingsgewijs weergegeven in Figuur 1 en 2.

Tabel 3: Mogelijke bronnen van geurhinder voor de maand maart, volgens analyse van Comon Invent.

Mogelijke veroorzaker	Aantal klachten
Kookgasfabriek 2 (KGF 2) Batterijen	114
Oxystaalfabriek 2 (OSF 2)	16
Harsco	11
Koudbandwalserij 2 (KBW 2) Beitsbaan	9
Kookgasfabriek 1 (KGF 1) Batterijen	9
KGF2 Brand transportband	4
HOO	1
Niet Tata	12
Overig	37
Totaal	213

Figuur 1: Taartdiagram herkomst klachten.

Figuur 2: Taartdiagram mogelijke bronnen van de geurhinder, naar aantal klachten.

Windrichting

Samen met de eNose-registraties en de windrichting (en –snelheid) kan je achterhalen wat de mogelijke bron was van de geurhinder op een bepaalde locatie. Deze maand waren de dominante windrichtingen zuidwest (225°) en noordwest tot noordnoordwest (315 – 337,5°). Deze windrichtingen betekenen dat de gebieden waar de geur vooral heen waaide naar zee en Wijk aan Zee was. Tabel 1 geeft weer dat Wijk aan Zee de locatie was, waar in de maand maart de meeste klachten vandaan kwamen, met name van beide Kookgasfabrieken.

Overzicht eNose registraties

Verhoogde waarnemingen op eNoses geven aan dat er een relatief grotere hoeveelheid van een stof of een mengsel van stoffen in de lucht aanwezig is. Een overzicht van de locaties van de 33 eNoses die meedoen aan dit project is te zien in Figuur 3.

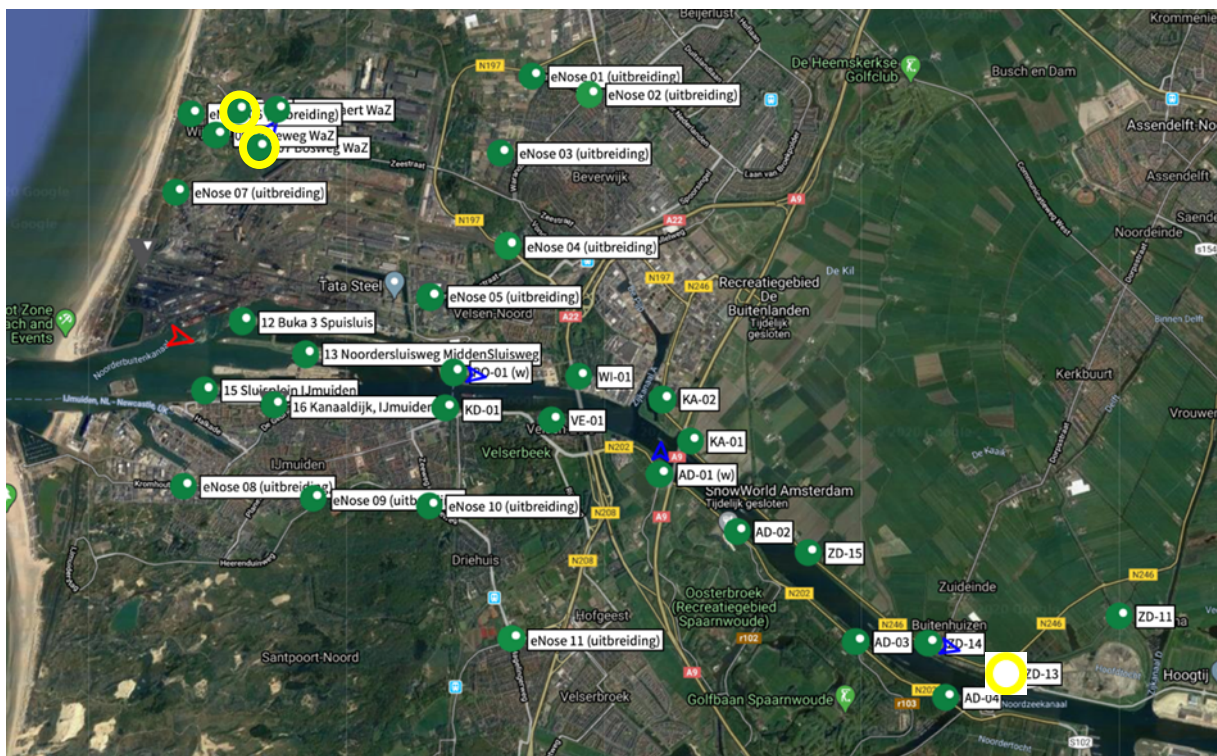
Tabel 4 geeft een overzicht van de drie eNoses met het hoogste signaalniveau in de maand maart 2020. De eNoses genaamd “PO-01”, “11 (uitbreiding)” en ZD-13 hadden het grootste aantal waarnemingen boven de ingestelde signaleringsgrens. In Figuur 3 zijn de locaties aangegeven van de 3 eNoses met de meeste waarnemingen in maart boven de ingestelde signaleringsgrens.

Op 2 en 31 maart was sprake van een oostelijke windrichting. Tijdens de perioden waarin de verhoogde meetsignalen op eNose “PO-01”, “11 (uitbreiding)” en “ZD-13” geregistreerd werden, zijn géén klachten binnengekomen, die gerelateerd konden worden aan Tata. In de ochtend van 31 maart werden op een groot aantal eNoses verhoogde meetsignalen geregistreerd. Er was in die periode nauwelijks wind, met als gevolg ophoping van stoffen in de lucht.

Op 2 maart lag de bron van de verhoogde signalen van “ZD-13” waarschijnlijk op stortplaats Nauerna.

Tabel 4: Top 3 met overzicht van de eNoses met meeste waarnemingen boven de ingestelde signaleringsgrens in de maand maart.

eNose	Aantal minuten boven de gestelde signaleringsgrens	Datum	Windrichting	Correspondeert met klachten?
PO-01	308	31-03-2021	Oost	Nee
11 (uitbreiding)	205	31-03-2021	Oost	Nee
ZD-13	93	02-03-2021	Oostzuidoost	Nee

Figuur 3: Locaties van de eNoses die meedoen aan dit project. In het figuur zijn de 3 eNoses met de meeste verhoogde waarnemingen in de maand maart geel omcirkeld.

Conclusie

- Er zijn in de maand maart 2021 in totaal 213 geurklachten ontvangen.
- De Kookgasfabriek 2, batterijen was de belangrijkste bron van geurhinder in de maand maart. Daarnaast zijn ook Harsco en Oxystaalfabriek 2 als hinderbronnen geïdentificeerd.
- De overheersende windrichtingen in maart (zuidwest en oostzuidoost) komen overeen met de plaats waar de meeste klachten vandaan kwamen (Wijk aan Zee) en de plaats waar de meeste verhoogde meetwaarden werden geregistreerd (ZD-13).
- Bij een calamiteit op 28 maart ten gevolge van een brand bij een transportband van Kookgasfabriek 2, kwam veel rook vrij en zijn ook klachten geregistreerd.

- De top-3 klachtendagen komt niet overeen met de top 3 dagen met de meeste verhoogde meetwaarden.